

# Inhoud

<b>Inleiding</b>	9
Hoofdstuk 1	
<b>Mensen met een communicatieve beperking ondersteunen met visualisaties</b>	13
1. Oplossingsgericht werken met ondersteunde communicatie	15
2. Communicatie met personen met een communicatieve beperking	19
Hoofdstuk 2	
<b>Oplossingsgericht werken</b>	29
1. De probleemgerichte benadering	32
1.1. Beschuldiging en verdediging	33
1.2. De onmogelijkheid om oorzaken te vinden	35
1.3. Het probleemgerichte vergrootglas	37
1.4. Het ongewenst gewenst gedrag	39
2. De oplossingsgerichte benadering	41
2.1. Erken het probleem	42
2.2. Er is niet altijd een verband tussen probleem en oplossing	44
2.3. Focus op het doel	44
2.4. Vergrootglas op sterktes en krachten van de cliënt	45
2.5. Praat over successen	48
2.6. Nodig uit om een klein stapje vooruit te zetten	51
2.7. Iedere cliënt heeft een arsenaal aan oplossingen	52
3. Pictogrammen ter ondersteuning	54
4. Tot slot	54
Hoofdstuk 3	
<b>Probleemgerichte en oplossingsgerichte vragen: een wereld van verschil</b>	57
1. Probleemgerichte vragen	59
2. Oplossingsgerichte vragen	60
3. Probleem- en oplossingsgerichte vragen	60

Hoofdstuk 4	
<b>De oplossingsgerichte spiraal</b>	63
1. De vier stappen van een oplossingsgericht gesprek	67
2. Basisprincipes van het oplossingsgericht werken	73
Hoofdstuk 5	
<b>De oplossingsgerichte begeleider</b>	75
Hoofdstuk 6	
<b>Vaardigheden</b>	81
1. De vier A's van de basishouding	85
1.1. Aandachtig aanwezig zijn	85
1.2. Aansluiten bij het verhaal van de ander	86
1.3. Accepteren zonder oordeel	88
1.4. Authenticiteit	89
2. Luisteren en de kunst van het vragen stellen	90
2.1. Actief luisteren	90
2.2. Open vragen	92
2.3. Oplossingsgerichte vragen	93
Hoofdstuk 7	
<b>Enkele vragen gevisualiseerd</b>	95
1. De wondervraag	97
1.1. De wondervraag gevisualiseerd	99
1.2. Alternatieven voor de wondervraag	101
2. Positieve uitzonderingen en successen	103
3. De schaalvraag	104
3.1. Aandachtspunten en valkuilen bij het gebruik van schaalvragen	105
3.2. Een aanbod aan schaalvragen	106
Hoofdstuk 8	
<b>Complimenteren</b>	113
1. Direct complimenteren	115
2. Indirect complimenteren	116
3. De complimentenboom	117

## Hoofdstuk 9

**Creatief aan de slag met de schaalvraag**

123

1. Aan de slag met de babushka-popjes

125

2. Luister naar het verhaal van de cliënt

127

3. En verder

128

## Hoofdstuk 10

**'Kids' Skills' van Ben Furman**

129

## Hoofdstuk 11

**Skills kindercoaching**

139

**Tot slot**

149

**Bijlagen**

151

**Woord van dank**

169

**Bibliografie**

171